

Optimisme hos Scanola

Stor svensk millionordre og øget interesse for biobrændsel har givet rapsoliefabrikken på Århus Østhavn ny luft under vingerne.

I Sverige har man sat sig et politisk mål om at udfase importen og brugen af mineralsk olie, kul og gas inden år 2020. Det har smittet positivt af på den danske rapsoliefabrik Scanola A/S. I februar i år indgik fabrikken en aftale med den svenske kemivirksomhed Perstorp AB om levering af neutraliseret rapsolie for 900 millioner kroner over de næste fem år.

Den danske rapsolie skal bruges til fremstilling af rapsmetylester (RME), som Perstorp AB sælger videre til Sveriges største olieselskab Preem Petroleum AB. Produktet kan både anvendes som blandingsprodukt

Protein- og oliefabrikken Scanola i Østthavn, er efter nogle års turbulens kommet i en god gænge godt hjulpet af den øgede efterspørgsel på biobrændsel.

i dieselbrændstof eller som selvstændigt brændstof.

Økonomien sikret

Aftalen med Perstorp betyder ikke alene, at Scanola står over for at skulle investere i nye produktionsfaciliteter. Den betyder også, at fabrikkens økonomi synes sikret efter flere års usikkerhed, både hvad angår forsyningerne af rapsfrø og afsætning af produkterne.

Fabrikken blev etableret i 1989, hvor de gule rapsmarker stod i fuldt flor over det ganske land, og danske landmænd var gode for en årlig produktion af cirka 800.000 tons rapsfrø. Få år efter faldt denne mængde dramatisk til 3-400.000 tons, da EU-støtten til landbruget blev lagt om. Det betød vanskeligheder for Scanola. Faktisk var fabrikken i 1995 – 96

lukket i en periode, men blev reddet og gen-etableret i 1997. Resultaterne var dog svingende, og 2003 blev et dårligt år med røde tal på bundlinjen. Samme år tog den nuværende ejerkreds bestående af 12 medlemmer af DLA Agro samt DLF Trifolium A/S over.

"De nye ejere er meget engagerede i fabrikkens drift, og vi har fået etableret en stærk organisation, der fra DLA-hovedkvarteret i Fredericia også tager hånd om det salgsmæssige. Både i 2004 og 2005 gav fabrikken overskud", fortæller administrerende direktør i Scanola og DLA Agro Per Dige.

Grøn produktion

Scanolas produktion betegnes af direktør for fabrikken på Århus havn, Claus Emmertsen, som simpel og "grøn".

"Vi presser olien ud af rapsfrøene, og restproduktet i form af rapskager sælges som

dyrefoder. Der er ingen tilsætningsstoffer, og produkterne er garanteret GMO-fri, hvilket er et krav fra kunderne", fortæller han.

Det kan tilføjes, at fabrikken også har gjort meget ud af at gøre produktionen så energiøkonomisk og lugtfri som mulig.

Biobrændsel er fremtiden

Rapsolie er på grund af sit lave indhold af mættede fedtsyrer et af de sundeste planteolieprodukter, der findes, og indtil for tre-fire år siden gik hovedparten af rapsolien til fødevarerindustrien.

I dag har fokus imidlertid i den grad flyttet sig, hvilket Perstorp-aftalen vidner om. Hovedparten af olien anvendes i dag som biobrændsel – enten i form af biodiesel eller

Claus Emmertsen (t.v.) og Per Dige med en prøve på fabrikkens kerneprodukt, den sunde og multianvendelige rapsolie.

Scanola, der blev etableret i 1989, fremstiller rapsolie af rapsfrø. Produktionsanlægget er på 7.000 kvm med en årlig kapacitet på 220.000 tons rapsfrø. Protein- og oliefabrikken på Tongavej, ejes af 12 medlemmer af grovvaresammenslutningen DLA Agro samt DLF Trifolium A/S.

neutraliseret rapsolie. Claus Emmertsen og Per Dige ser et stort potentiale i den fortsatte udvikling på området.

"I Sverige har man besluttet, at biodiesel næste år skal udgøre fem procent af den samlede brændstofmængde mod i dag kun én procent. Her ligger et marked på omkring 180.000 tons pr. år, og det giver lyse udsigter med hensyn til afsætning", siger Per Dige.

Men Danmark halter bagud

Samtidig må han konstatere, at mens bio-brændsel virkelig rykker i udlandet, så halter Danmark bagud.

Hidtil har regeringen afvist at sætte afgifterne på det miljøvenlige biobrændsel ned, og det har sat en stopper for udviklingen herhjemme.

"Indtil videre leverer vi kun halvfabrikata til produktionen af biodiesel, især til Tyskland. Vi har overvejet selv at stå for raffineringen, men mangler et hjemmemarked, der gør det rentabelt. Nu bliver der i det mindste etableret et forsøgsprojekt på området til tre gange 20 millioner kroner. Vi satser på at blive blandt de deltagende virksomheder", siger Per Dige.

Den øgede brug af neutraliseret rapsolie i tyske lastbiler har også ført til overvejelser om at fremstille et fuldt færdigt produkt. Her er man i gang med at finde samarbejdspartnere i Århus-området, og én virksomhed har allerede meldt sig som interesseret.

Scanola er hele tiden opmærksom på mulighederne for produktforædling – også af rapskagerne, som lige nu må afsættes til historisk lave priser. En alternativ anvendelse som biomasse er derfor under overvejelse.

Frøleverancer afgørende

Generelt er der lige nu store afsætningsmuligheder. Det kan til gengæld medføre et ekstra pres på frømarkedet, som Scanola er særdeles opmærksom på.

"Adgangen til rapsfrø til den rigtige pris bliver meget afgørende fremover. I dag køber vi 50 procent af vores frø i Danmark og 50 procent i udlandet, det vil sige Tyskland, Baltikum, Polen og Sverige.

Mulighederne i Østersøområdet vil dog snart være udtømt, så måske skal vi til at kigge så langt som til Australien og Canada. DLA Agro har fået tre nye medlemmer i de baltiske lande, og det åbner også mulig-

heder for eventuelle leverancer fra Rusland eller Ukraine, siger Per Dige.

P.t. er der fuld damp på kedlerne hos Scanola, som har en kapacitet på 220.000 tons rapsfrø pr. år. Fabrikken nyder angiveligt godt af beliggenheden på Østhavnen, som letter transporten af såvel råvarer som færdige produkter til ind- og udland.

"Vi producerer 24 timer i døgnet hele året rundt", fastslår Claus Emmertsen.

I alt 17 mand er beskæftiget hos Scanola, heraf 14 på fabrikken i Århus og tre i administrationen hos DLA Agro i Fredericia.

Scanola

- Scanola blev etableret i 1989 i Århus Østhavn. Fabrikken fremstiller rapsolie af rapsfrø. Produktionsanlægget er på 7.000 m² med en årlig kapacitet på 220.000 tons rapsfrø.
- Hovedparten af rapsolien fra Scanola eksporteres pr. skib til udlandet, hvor den især anvendes til fremstilling af biobrændsel og i mindre målestok af fødevarerindustrien. Restproduktet i form af rapskager transporteres pr. lastbil til danske foderstofvirksomheder og indgår i foderblandinger til kvæg og svin.
- Scanola ejes af 12 medlemmer af grovvoresammenslutningen DLA Agro samt DLF Trifolium A/S.
- DLA Agro gruppen omfatter en række grovvarerindustri i Danmark, Sverige, Finland, Estland, Letland, Litauen, Norge og Island. Gruppen har en årlig omsætning på cirka 1,5 milliarder euro.

*Shipping og transport
handler meget om
mennesker!*

HECKSHER LINEAGENTURER AS

Århus: 89 33 62 00 • København: 39 16 81 00 • www.hecksher.dk

